Dosarul nr. 5r-2125/2024
PIGD 4-24065379-12-5r-17062024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

10 decembrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (*sediul Buiucani*)
Instanța compusă din:
Preşedintelui şedinţei, judecător Elena Costiuc,
Grefierului: Ivan Bulgac
cu participarea: petiționarului Valeriu Dumitriu, agentului constatator din cadrul Direcţiei de poliție de pat

Examinând în şedinţa de judecată publică contestaţia depusă de către petiționarul Dumitriu Valeriu, *născut la *****, IDNP *****, domiciliat în******, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. DCT03 564772 din 27 mai 2024 şi a deciziei agentului constatator din cadrul Direcţiei de patrulare „Centru" a Inspectoratului Național de Securitate Publică a IGP, Reaboi Andrei, emisă în baza art. 236 alin. (1) din Codul contravențional, instanța –

C O N S T A T Ă:

La 27 mai 2024, agentul constatator al Direcţiei de patrulare „Centru" a Inspectoratului Național de Securitate Publică a IGP, Reaboi Andrei a încheiat procesul verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. DCT03 564772, prin care Dumitriu Valeriu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 236 alin. (1) din Codul contravențional, fiind emisă decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale cu amendă în cuantum de 14 unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 700 lei.

La data de 10 iunie 2024, Dumitriu Valeriu a depus o contestație împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria şi DCT03 564772 din 27 mai 2024, prin care a solicitat declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, și a nularea de ciziei de sancționare, cu încetarea procesului contravențional în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) al Codului comtravențional.

În motivarea contestației, a indicat în esență că, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nu au fost respectate prevederile art. 443 don Codul contravențional. Procesul-verbal cu privire la contravenție a fost emis în mod arbitrar în lipsa făptuitorului, ultimul nefiind citat, la fel, nu a fost indicat un martor asistent, circumstanțe care în opinia petiționarului atrag nulitatea actului contestat. La fel, a menționat nu sunt probe care ar demonstra vinovăția sa în comiterea contravenție prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional, de care se învinuiește petiționarul.

Petiționarul Dumitriu Valeriu, în ședința de judecată nu a susținut contestația înaintată, menționînd că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în lipsa sa, nu a fost citat de către agentul constatator. La fel a mai menționat că la baza procesului-verbal și a deciziei de sancționare nu este nici o probă ce ar confirma că la volanul mijlocului de transport se afla petiționarul nemijlocit.

În ședința de judecată, *agentul constatator din cadrul Direcţiei de patrulare „Centru” a Inspectoratului Național de Securitate Publică a IGP, Moiseenco Rodica*, a indicat că în adresa petiționarului a fost expediată solicitarea, privind comunicarea agentului constatator a identității persoanei căreia i-a fost încredințat vehiculul la data comiterii faptei contravenționale, cetățeanul având la dispoziție 60 de zile pentru a comunica cine era la volanul automobilului în momentul săvârșirii contravenției, dar acesta nu a făcut nici o declarație în acest sens, astfel, procesul-verbal a fost întocmit pe proprietarul automobilului.

Audiind poziția participanților la proces, examinând contestația şi verificând procesul verbal cu privire la contravenție sub aspectul îndeplinirii condițiilor de fond şi de formă prevăzute de lege pentru valabilitatea sa în coroborare cu mențiunile agentului constatator şi materialele dosarului contravențional, instanța de judecată reține următoarele.

În fapt, prin decizia de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. DCT03 564772 din 27 mai 2024, petiționarul Dumitriu Valeriu a fost sancționat contravențional, reținându-se în sarcina sa săvârșirea contravenției prevăzute de art. 236 alin. (1) al Codului contravențional, pe faptul că la 11 august 2023, la ora 12.06 min., în mun. ***** (Vatra), a condus mijlocul de transport de model „*****” cu n/î „*****”, cu viteza de 65 km/h, depășind limita admisibilă de la 10 la 20 km/oră, ignorând în consecinţă prevederile pct. 47 spct. 1), lit. a) al Regulamentului circulaţiei rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009.

Instanţa statuează că contestația împotriva deciziei inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. DCT03 564772 din 27 mai 2024 a fost depusă de către petiționar la 10 iunie 2024, fiind înregistrată în cancelaria INSP a IGP cu nr. „103”, adică cu respectarea termenului de 15 zile, prevăzut de art. 448 alin. (1) din Codul contravențional.

În drept, instanţa notează că în conformitate cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În baza art. 440 alin.(1) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din cod, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

La fel, din conţinutul art. 400 alin. (1) din Codul contravenţional, contravenţiile prevăzute la art. 228–243 se constată şi se examinează de către poliţie.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei*, § 35, 1 februarie 2005; *Angel împotriva României*, § 52, 4 octombrie 2007 sau *Ozturk împotriva Germaniei* din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată a verificat legalitatea și temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr DCT03 564772 din 27 mai 2024.

Sub aspectul legalității procesului verbal cu privire la contravenţie, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravenţional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție, la fel prin prisma *art. 445* al Codului contravențional.

În acest mod, instanţa statuează că potrivit art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, *celelalte încălcări ale art.443* sau *ale altor norme imperative* din prezentul cod *pot să ducă la nulitatea procesului verbal* cu privire la contravenţie doar în cazul în care *acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.

În acest context, instanţa atestă că decizia de sancţionare a fost adoptată vădit în lipsa petiţionarului, care nu a fost citat la momentul întocmirii procesului verbal cu privire la contravenţie, or nu se atestă o dovadă certă a acestui fapt.

Astfel, instanța de judecată constată o eroare admisă de agentul constatator, care constă în faptul întocmirii procesului verbal cu privire la contravenţie şi a deciziei de sancţionare în absenţa persoanei, fără atragerea unui martor asistent, după cum stipulează exhaustiv prevederile art. 443 alin. (6) din Codul contravenţional, potrivit căruia, faptul *absenţei persoanei* citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura a *cel puțin un martor*, indicându-se și datele de identificare ale acestuia *(numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon)*, iar doar în cazul imposibilității de identificare a unui martor, agentul constatator consemnează în procesul-verbal *motivele obiective ale lipsei martorului*, la caz nefiind precizate asemenea motive.

Astfel, instanţa iterează că asemenea omisiuni a agentului constatator privind lipsa unui martor asistent în cazul absenţei făptuitorului, nu mai pot fi apreciate ca fiind irelevante

sau insignifiante în raport cu fondul cauzei, or în acest mod s-au cauzat repercusiuni evidente dreptului lui Dumitriu Valeriu la apărare, de a participa la administrarea probelor, să înainteze obiecţii, cereri, demersuri, să ia cunoştinţă de procesul verbal încheiat de agentul constatator, să ceară completarea lui cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate şi inclusiv altor garanţii, care sunt imperative şi expres stipulate în art. 384 alin. (2) din Codul contravenţional. Mai ales când petiționarul nemijlocit în contestația înaintată a indicat că nu a fost citat de către agentul constatator, astfel fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil și principiul egalității armelor, expunîndu-și dezacordul cu procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, susținînd că agentul constatator nu a administratprobe îndr-u demonstrarea vinovăției sale, și anume nu sunt probe ce ar demonstra că Dumitriu Valeriu nemijlocit a condus mijlocul de transport la data de 11.08.2023, în mun. Chișinău (Vatra). Circumstanțe ce impun o concluzie că agentul constatator nu a motivat în nici într-un mod faptul absenţei persoanei la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie.

Mai mult ca atât, conform alin. (3) din ultimul articol, realizarea de către persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional a drepturilor sale ori renunţarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei şi nicidecum în opinia instanţei, nu poate avea consecinţe nefavorabile pentru ea.

La fel, potrivit art. 378 din Codul contravenţional, în procesul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să asigure părţilor şi altor participanţi la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condiţiile prezentului cod.

Cît privesc argumentele agentului constatator aduse în cadrul ședinței de judecată, cu referire la faptul că petiționarului i-a fost expediată solicitarea, potrivit căreia Dumitriu Valeriu urma să comunice în termen de 60 de zile identitatea persoanei care s-a aflat la volanul mijlocului de transport la data comiterii faptei contravenționale, însă din motiv că nu a comunicat informația solicitată în termen de 60 de zile, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit pe numele petiționarului, nu pot fi reținute de către instanță drept plauzibile. Or analizând conținutul solicitării, se atestă că aceasta *a fost emisă la data de 11 iunie 2024*, remarcabil este și faptul că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost emis la data de *25 mai 2024, adică anterior solicitării la care a făcut referire agentul constatator*.

Astfel, instanța reține că agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu pricvire la contravenție nu a ținut cont de prevederile art. 443[1] alin. (1) Cod contravențional, potrivit căruia „*În cazul autosesizării privind săvârşirea contravenţiilor prevăzute la art. 236, 238 şi art. 240 alin. (2), constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate şi/sau cu mijloace de măsurare adecvate şi verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative ce funcţionează în regim automatizat, dacă agentul constatator este în imposibilitate de a determina identitatea conducătorului vehiculului, acesta expediază o solicitare la domiciliul (sediul) proprietarului sau al posesorului vehiculului privind depunerea declaraţiei cu privire la identitatea conducătorului vehiculului, cu informarea despre răspunderea contravenţională sau penală pe care o poartă în caz de necomunicare a informaţiei solicitate sau de comunicare a informaţiei false. Solicitarea este expediată prin poştă, cu scrisoare recomandată cu aviz de primire, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea solicitării şi confirmarea primirii acesteia.”*

În consecință, se atestă că petiționarul nefiind informat despre necesitatea depunerii declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului de model „*****” cu n/î „*****”, la 11 august 2023, la ora 12.06 min., în mun. Chișinău (Vatra), a fost sancționat de către agentul constatator în mod arbitrar, fiind privat de dreptul de a se apăra și a prezenta probe întru demonstrarea nevinovăției sale.

Aşadar, la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie, prin acţiunile agentului constatator, în lipsa motivelor pentru care s-a recurs la adoptarea acestuia în lipsa făptuitorului şi suspiciunilor ridicate de instanţă faţă de lipsa martorului asistent în proces, instanţa opinează că legea contravenţională a fost aplicată în mod extensiv, neechitabil şi exclusiv defavorabil faţă de Dumitriu Valeriu, fapt interzis de lege, prin ce a încălcat drepturile şi libertăţile constituţionale ale persoanei acuzate, care în final afectează iremediabil şi esenţial fondul cauzei.

În subsidiar, instanţa mai concretizează că procesul verbal cu privire la contravenție a fost întocmit și perfectat în absenţa făptuitorului, inclusiv fără să-i fie aduse la momentul întocmirii drepturile și obligațiile lui prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din Codul, precum și decizia de sancționare, fapt confirmat prin lipsa semnăturii acestuia în toate rubricile necesare din procesul verbal cu privire la contravenție.

Instanţa mai statuează că în aceste cazuri şi prin indispensabilitatea asigurării principiului *egalităţii armelor*, care reprezintă unul dintre elementele inerente conceptului de proces echitabil, ce presupune ca fiecărei părţi să i se dea posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă faţă de adversarul său (*Foucher împotriva Franţei*, § 34; şi *Bulut împotriva Austriei*; *Bobek împotriva Poloniei*, § 56; *Klimentyev împotriva Rusiei*, § 95).

De altfel, cu referire la caz, Curtea a stipulat că *necomunicarea probelor în adresa apărării* poate aduce atingere egalităţii armelor *(precum şi dreptul la o procedură contradictorie)* (*Kuopila împotriva Finlandei*, § 38, în care apărarea nu *a avut posibilitatea de a face observaţii asupra unui raport suplimentar al poliţiei*).

Astfel, în materie penală, art. 6 § 1 din Convenţie se suprapune cu drepturile specifice garantate de art. 6 § 3, de exemplu, dreptul de a adresa întrebări martorilor, iar dreptul la o procedură penală contradictorie implică, pentru acuzare ca şi pentru apărare, facultatea de a lua cunoştinţă de observaţiile sau mijloacele de probă prezentate de cealaltă parte şi în plus, art. 6 § 1 mai impune organelor de urmărire penală să comunice apărării toate probele relevante de care dispun, fie incriminatorii, fie discriminatorii [*Rowe şi Davis împotriva Regatului Unit (MC)*, § 60].

Având în vedere cele constatate, instanța apreciază că petiţionarul nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privinţa căreia există deja o suspiciune de neautenticitate prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art. 382, 384 şi 443 alin. (5), (6), (8) și art. 443^1 din Codul contravențional, care sunt norme de procedură esențiale în prezentul caz, iar din acest considerent, nu se mai impune nici analiza altor motive de fapt invocate de către petiţionar, care fac obiectul fondului cauzei şi nici probele acumulate de agentul constatator sau administrate suplimentar în şedinţă de judecată, la cererea părţilor.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, este statuat că *alte încălcări ale art.443* sau *ale altor norme imperative* din prezentul cod, pot

să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, doar *în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.

Respectiv, conform art. 381 din Codul contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar cu referire la probe, art. 425 alin. (6) din acelaşi Cod, consacră că *nu* pot fi admise ca probe *informaţiile acumulate prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare*, iar conform alin. (2) din acelaşi articol coroborat cu prevederile art. 442 şi 443 din acelaşi cod, *procesul verbal cu privire la contravenţie reprezintă un mijloc de probă*, prin care au fost stabilite anumite circumstanţe de fapt.

În continuare, potrivit art.461 alin.(2) din Codul contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) doar dacă se constată că *lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție* afectează *în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată*.

În această ordine de idei, instanța de judecată a constatat încălcarea prevederilor art. 382, 384, şi 443 alin. (5), (6), (8) și art. 443[1], iar în temeiul prevederilor art. 425 alin. (6) lit. c) şi 445 alin. (2) din Codul contravențional, va admite contestația împotriva deciziei de sancţionare incluse în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. DCT03 564772 din 27 mai 2024, motiv pentru care va declara nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție şi a deciziei de sancţionare incluse, din motivul constatării încălcării normelor imperative care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu au putut fi înlăturate de către instanța de judecată, cu încetarea procesului contravenţional din aceleaşi motive.

În conformitate cu prevederile articolelor 395 alin. (1) pct. 2), 445 alin. (2), 461 alin. (2), 448 și 461-463 din Codul contravențional, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite contestația lui Dumitriu Valeriu împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. DCT03 564772 din 27 mai 2024, întocmită de către agentul constatator al Direcţiei de patrulare „Centru” a Inspectoratului Național de Securitate Publică a IGP, Reaboi Andrei, pe semnele contravenției prevăzute de art. 236 alin. (1) din Codul contravențional.

Se declară nul procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr DCT03 564772 din 27 mai 2024 cu decizia de sancţionare, întocmit pe semnele contravenției prevăzute de art. 236 alin. (1) din Codul contravențional, prin care Dumitriu Valeriu a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 14 (paisprezece) unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 700 (șapte sute) de lei, din motivul constatării încălcării normelor imperative care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu au putut fi înlăturate de către instanța de judecată.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui Dumitriu Valeriu, *născut la *****, IDNP ******, pe semnele contravenției prevăzute de art.236 alin.(1) Cod contravențional, din motivul constatării încălcării normelor imperative care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu au putut fi înlăturate de către instanța de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 (cincisprezece) zile, la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (*sediul Buiucani*).

Preşedintele şedinţei,
Judecător, Elena Costiuc